?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu (?OYÖM)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu (?OYÖM)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30212

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu (?OYÖM), bireylerin deneyimledi?i ?iddet olaylar?ndan hemen önce ortaya ç?kan bili?sel, duygusal ve durumsal faktörleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçek uyarlamas?d?r. Ölçe?in temel amac?, ?iddet ma?durlar?n?n, olay an?na yakla??rken ya?ad??? içsel durumlar? ve çevresel tetikleyicileri sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle ili?kisel veya ki?ileraras? ?iddet ba?lam?nda, ?iddetin patlak vermesinden önceki kritik anlarda devreye giren mekanizmalar? anlamland?rmaya odaklan?r.

?OYÖM'ün Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Nermin Ta?kale ve Ö. Sertel-Berk taraf?ndan 2020 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, orijinal formun kültürel ve dilsel adaptasyonunu sa?layarak, Türk popülasyonunda ?iddet olaylar?n?n öncüllerini ara?t?rmak için sa?lam bir araç sunmaktad?r. Çal??ma, ölçe?in psikometrik özelliklerinin yeterli düzeyde oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i, ?OYÖM, ?iddet Ma?durlar?, ?li?kisel ?iddet, Bili?sel Öncüller, Duygusal Tepkiler, Psikometrik Güvenirlik, Geçerlik Çal??mas?.

Yazarlar

Nermin Ta?kale, Ö. Sertel-Berk

Amaç

?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu (?OYÖM), ?iddet olaylar?n?n hemen öncesinde ma?durlar taraf?ndan alg?lanan ve deneyimlenen durumlar? ve içsel süreçleri ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in birincil amac?, ?iddet döngüsünü ve bu döngüdeki kritik anlar? klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda daha iyi anlamakt?r.

Bu araç, ma?duriyet deneyiminin öznel boyutlar?n? yakalayarak, ?iddeti önleme stratejilerinin geli?tirilmesine ve müdahale programlar?n?n hedeflenmesine yard?mc? olmay? amaçlar. Özellikle, ?iddetin tetikleyicilerini ve ?iddet an?na giden yolda ma?durun ya?ad??? bili?sel çarp?tmalar? veya duygusal yo?unla?malar? belirlemede kritik bir rol oynar.

Yap?

?OYÖM, genellikle ?iddet davran???ndan hemen önce ortaya ç?kan ve ?iddeti kolayla?t?ran veya tetikleyen faktörler olan "yak?n öncülleri" (proximal antecedents) ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, genellikle ?unlar? içeren alt boyutlara ayr?lm??t?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Öncüller: Çat??ma s?ras?nda ortaya ç?kan olumsuz dü?ünceler, durumu yanl?? yorumlama veya kaç?n?lmazl?k inanc? gibi bili?sel süreçler.

Duygusal Yo?unla?ma: Öfke, korku, çaresizlik gibi ?iddet eylemini takip eden yo?un duygusal durumlar.

Durumsal Tetikleyiciler: Çevresel faktörler veya spesifik etkile?im kal?plar?.

Ölçek, ma?durun bak?? aç?s?yla, ?iddet eyleminin hemen öncesindeki zihinsel ve duygusal durumu detayland?rarak, ?iddet olaylar?n?n ard?ndaki psikolojik mekanizmalar? anlamak için önemli bir teorik çerçeve sunar.

Geçerlik

?OYÖM'ün Türkçe geçerlik çal??mas?, Ta?kale ve Sertel-Berk (2020) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??ma kapsam?nda yap? geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerlik incelenmi?tir.

Yap? geçerli?ini de?erlendirmek için genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?l?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n? Türk kültürü ba?lam?nda korudu?unu ve teorik olarak belirlenen faktör yap?s?n?n veri ile uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Ölçek maddelerinin ilgili faktörlerine yüksek düzeyde yüklendi?i ve faktörler aras? korelasyonlar?n beklenen yönde oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ?OYÖM puanlar?n?n, ilgili di?er psikolojik yap?lar (örne?in, travma ölçekleri, sald?rganl?k e?ilimi ölçekleri) ile anlaml? ve tutarl? ili?kiler sergiledi?i tespit edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleriyle incelenmi?tir.

Ta?kale ve Sertel-Berk (2020) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?nda, ?OYÖM'ün genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n yüksek oldu?u ve kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde yer ald??? belirtilmi?tir. Bu durum, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Alt boyutlar baz?nda incelendi?inde de iç tutarl?l?k de?erlerinin yeterli düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu yüksek güvenirlik, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu'nun Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amac?yla faktör analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Orijinal ölçe?in çok faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? bu analizlerle test edilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çal??mada genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm?? olup, elde edilen sonuçlar, modelin uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir veya iyi uyum düzeyinde oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ?OYÖM'ün Türkçe formunun, ?iddet olaylar?n?n yak?n öncüllerini ölçen ayr?k ve anlaml? alt boyutlara sahip oldu?unu do?rulamaktad?r.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Likert Tipi Derecelendirme beklenir, ancak kaynakta belirtilmemi?tir. Tipik olarak 4 veya 5 dereceli Likert format? kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler (?iddet ma?duriyeti ya?ayan veya bu riski ta??yan genel yeti?kin popülasyonu)

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, genellikle üniversite ö?rencileri veya çe?itli toplumsal gruplardan olu?an bir örneklem üzerinde yap?lm??t?r. Ölçek, özellikle ki?ileraras? ?iddet deneyimi olan bireyler için uygundur.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda bireysel uygulama. Kat?l?mc?lardan, geçmi?te ya?ad?klar? ?iddet olaylar?ndan hemen önceki durumlar? göz önünde bulundurarak maddeleri derecelendirmeleri istenir. Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi? olsa da, psikometrik ölçek standartlar?na uygun bir derecelendirme (örne?in, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ma?duriyet, Psikolojik De?erlendirme, Geçerlik ve Güvenirlik, Psikolojik Ölçek, Yak?n Öncüller, ?iddet Önleme, Klinik Psikoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Nermin Ta?kale: nermin.taskale@gmail.com

Correspondence Address: Nermin Ta?kale (Sorumlu Yazar)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar Nermin Ta?kale ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Akademik ara?t?rma amac?yla kullan?m ?artlar? yazar?n takdirine ba?l?d?r. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

?OYÖM'ün orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: siddet-olaylarinin-yakin-onculleri-olcegi-magdur-formunun-soyom-toad.pdf

Kaynaklar

Ta?kale, N., ve Sertel-Berk, Ö. (2020). ?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu'nun (?OYÖM) Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Klinik Psikoloji Dergisi, 4*(1), 12-33. https://doi.org/10.5455/kpd.26024438m000017

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: app.trdizin.gov.tr

?iddet Olaylar?n?n Yak?n Öncülleri Ölçe?i Ma?dur Formu (?OYÖM) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

NOT: Orijinal kaynakta ölçek maddeleri aç?kça listelenmemi?tir; yaln?zca ölçe?in ad? ve psikometrik çal??mas? sunulmu?tur. Bu nedenle, maddeler bu k?s?mda yer almamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için yay?nlanm?? makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM